

**Տ. ՈՌԻԲԵՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԶԱՐԳԱՐՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(19 փետրվարի, 2017 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

*«Դուք ինձ փնտրում էք ոչ թե որովհետեւ Հրաշքներ տեսաք,
այլ որովհետեւ կերաք այդ Հացից և կշտացաք»
(Հովհ. Զ. 26):*

Սիրելի՛ բարեպաշտ ժողովուրդ,

Հիսուս այսպես արձագանքեց այն մարդկանց բազմությանը, որոնք Հացի բազմացման Հրաշքից հետո համառորեն իրեն էին փնտրում: Երկու նկատակ հացով և հինգ ձկով Հիսուս կերակրել էր ավելի քան 5000 մարդու: Բայց մեկ անգամ կշտացողը Հացից մշտապես կշտացած չի լինում: Նրանք, ովքեր ճաշակել էին Հիսուսի տված Ֆիզիկական Հացը, դարձյալ Հացի կարոտ էին: Հրաշքի շնորհիվ հագեցնալով՝ մարդիկ հասկացել էին, որ իրենց կերակրողը օժտված է առանձնահատուկ կարողություններով: Նրա համեմատությամբ ի՛նչ արժեք իրենց թագավորը՝ Հերովդեսը, որ կարող էր իշխել միայն հռոմեական լեգեոններին ապավինած: Ահա թե ո՛վ կարող էր ազատագրել ժողովրդին և նյութական բարեկեցություն ապահովել, չէ՞ որ նա՛ կարողացավ հագեցնել մեզ բոլորիս: Եվ հետևում է շատ բնական մի արձագանք՝ մարդիկ ցանկանում են Հիսուսին թագավոր հռչակել: Թվում է՝ նրան թագավոր ընդունելու ավելի ծանրակշիռ պատճառ պետք է ունենային. չէ՞ որ Հիսուս քարոզում էր Աստծո թագավորությունը՝ հիմնված սիրո և հավատի վրա, աստվածսիրության և մարդասիրության վրա, բժշկում էր հոգևոր և մարմնավոր հիվանդությունները՝ վերականգնելով մարդկային կյանքի ամբողջությունը: Բայց ո՛չ, ցանկանում են թագավոր հռչակել, երբ հագեցնում են, երբ բավարարվում է տվյալ պահին իրենց ամենասուր նյութական պահանջը: Ժամանակակից լեզվով ասած՝ այստեղ տեսնում ենք ընտրազանգվածի հոգեբանությունը:

Հին Գալիլեայի ժամանակներից վերադառնանք մեր օրերը: Անհնար է թվարկել այն բոլոր դժվարությունները, որոնք այսօր ծառացած են մեր

ժողովրդի առջև: Վստահ կարելի է պնդել, որ մեզնից շատերը կհետևեն հենց այն առաջնությունների, որոնք կխոստանան ավելի կուշտ դարձնել մեր կյանքը, որոնք կխոստանան բավարարել մեր նյութական այսրոպեական կարիքը: Ցավով պետք է արձանագրել, որ մեզ քիչ է հետաքրքրում մեր ձայներով ընտրվող թեկնածուների հոգևոր ներաշխարհը, նկարագիրը, անցյալի ուղին. արդյոք բարոյակա՞ն անձինք են, գործնակա՞ն հավատացյալներ են՝ հայրենիքի և ժողովրդի լուսավո՞ր ապագայի տեսիլքով և խոստումները իրականացնելո՞ւ հնարավորություններով: Թե՞ կարևոր է միայն, որ մեզ կերակրեն, ավելին՝ մեզ կերակրեն կերակրելու խոստումներով: Ինչպես ռուսական գրականության հերոսներից մեկն էր ասում. «Եթե մարդկանց չես կարող երջանիկ դարձնել, ապա գոնե հաց փուր նրանց»:

Սիրելի՛ հավատացյալ քույրեր և եղբայրներ, երկհազարամյա հռավորությունից որքա՞ն քիչ բան է փոխվել Ավետարանի ժամանակների և մեր ներկայի միջև: Հացի խնդիրը այսօր էլ փորձաքար է մեր հոգևոր և ֆիզիկական, այսինքն՝ ամբողջական կյանքի համար: Ի՞նչն է ավելի սասանում մարդու հավատն իր Արարչի և գալիքի հանդեպ քաղցից, սովից ավելի: Այսօր էլ գործում է Չարի նույն տրամաբանությունը, որ մեզ շարունակ ներշնչում է. մի՞թե մարդկանց կերակրելու խնդիրը չէ գլխավոր և իրական չափանիշը, որով պետք է չափվի փրկությունը: Ինչ-որ մեկը իրավունք ունի՞ իրեն փրկիչ կոչելու, եթե չի ապահովում այս չափանիշը: Կոմունիզմը հենց այս գաղափարն էր դրել ժողովուրդների փրկության իր ծրագրի առանցքում՝ հաստատելով, որ մարդու քաղցը պետք է հագեցվի անապատի քարերը հաց դարձնելու միջոցով: Սակայն Տերը մերժեց այդ գայթակղությունը, քանի որ նրա առաքելությունը մարդուն սննդի հոգսից ազատելը չէր: Դա բնավ չի նշանակում, որ Տեր Հիսուս ժխտում է կյանքի նյութական արժեքը: Չէ՞ որ Տերունական աղոթքի մեջ հենց ինքն է մեզ ուսուցանում աղոթել «Ձեռք մեր հանապազորդ փուր մեզ այսօր» բառերով: Հիսուս, որ իր աշակերտներին հորդորում է չմտահոգվել մարմնի համար, թե ի՞նչ պետք է ուտել կամ հագնել, այնուհանդերձ մեզ հրավիրում է աղոթել մեր հացի համար: Առանց սնվելու անհնար է ապրել: Ծիչտ է՝ մարդ չի կարող ապրել առանց հացի, բայց մարդ չի կարող ապրել միայն հացով: Հապա է՞լ ինչով կարող է մարդն ապրել, կհարցնենք շատերս: Հիսուս պատասխանում է. «Այն հացը, որ կյանք է փայլիս, ես իսկ եմ, ով ուզում է այն, ինձ թող հետևի, և ով ինձ հետևի, իր հոգու սովը կանցնի և այլևս չի քաղցի ու ծարավի: Այն հացը, որ ես կրում, իմ մարմինն է, որը կրում, որպեսզի աշխարհը կյանք ունենա» (Հովհ. Զ. 51-52): Տեսե՛ք՝ քիչ հետո պիտի երգենք շարականի մեջ. «Մարիք առ Տեր և առեք զլոյս, ճաշակեցէք և փեսէք, զի քաղցր է»:

Հիսուս դառնում է այն ցորենի հատիկը, որ մեռնելով առատ պտուղ է տալիս: Նա ինքն է դառնում հաց մեզ համար, և հացի այս բազմացումը անսպառ կերպով շարունակվում է մինչ օրս: Եթե ճաշակենք այդ հոգևոր հացը՝ Տիրոջ հաղորդությունը, կկարողանանք զգալ նրա վերափոխիչ և կենսատու ուժը, որով կապահովենք նաև մեր նյութական հացը: Հասկանալի է դառնում, թե ինչ ասել է՝ «Մարդը ոչ միայն հացով է ապրում, այլ նաև Աստուծո խոսքով» (Մատթ. Դ. 4): Տեղին է հիշել նացիստների կողմից մահվան դատապարտված գերմանացի հոգևորականի խոսքը. «Հացը կարևոր է, ազատությունն ավելի կարևոր է, քայց ամենակարևորը անդամաճան հավատն է առ Աստված»: Որտեղ Աստված համարվում է երկրորդական, որին կարելի է ժամանակավորապես կամ մշտապես անտեսել ավելի կարևոր նկատված կարիքների համար, այնտեղ խաթարվում է հասարակության կյանքը. ազատությունը վերածվում է ստրկության, հարգանքը՝ մարդահաճուխության, ճշմարտությունը՝ կեղծիքի, արդարությունը՝ իրավունքների ոտնահարման, հավասարությունը՝ բռնադատման, ընդհանուրի բարիքը՝ մեկուսի երջանկության, որով նյութական հացը շատերի համար դառնում է դժվարամատչելի, հաճախ արժանապատվության գնով հասանելի:

Այս գայթակղությունն ու փորձությունը տիրապետող է նաև ներկա ժամանակներում, հենց այս օրերին: Նայե՛ք զանազան կազմակերպություններից ու անհատներից եկող օգնություններին և օգնության ճուխ խոստումներին, օգնություն, որը բխում է ոչ թե հավատի ներշնչանքից, ոչ թե հայրենասիրությունից ու ազգասիրությունից, այլ շահից, հաշիվներից, որն այլևս օգնություն չէ, այլ ներդրում հանուն սեփական բարեկեցության և սեփական փառքի կերտման, օգնություն, որի դիմաց հաճախ մեզ առաջարկվում է ոչ միայն հրաժարում ընտանեկան, ազգային և հոգևոր արժեքներից ու ավանդություններից, այլև հենց Աստծուց՝ կյանքի սկզբնաղբյուրից: Խոստանում ու հավատացնում են, որ եկել են քարերը հացի վերածելու, մինչդեռ քար են տալիս հացի փոխարեն: Օրինակ՝ ոսկի են արդյունահանում հացի խոստումով, քայց հացի փոխարեն թողնում են թունավորված բնություն:

Հետևաբար, սիրելի՛ հավատացյալներ, եկեք անկեղծորեն աղոթենք մեր Տիրոջը, որ մեզ պարգևի թե՛ մեր նյութական հացը, որ մեր քրտինքի և մեր սրբազան հոգի զորության շաղախման արդյունք է, թե՛ մեր հոգևոր հացը, որ խմորվելով սուրբ հայրերի վարդապետությամբ՝ թխվում և մեզ է մատուցվում մեր Սուրբ Եկեղեցու թոնրից, աղոթենք, որ մեր ճաշասեղանից, մեր գրասեղանից և մեր սուրբ սեղանից երբեք չպակասի մեր հանապազօրյա հացը՝ ասելով. «Տե՛ր, միշտ քոնր մեզ այդ հացից». ամեն: